



รายงานสรุปผลการจัดการความรู้ ประจำปี **๒๕๖๖**

การถ่ายทอดความรู้ตาม กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร



สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร
กรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร บริการความรู้และข้อมูลข่าวสาร จึงมีความจำเป็นที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทุกระดับต้องมีความรู้และความพร้อมในการปฏิบัติงาน การจัดการความรู้ (KM) ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้งานบรรลุผลสำเร็จ สอดคล้องกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานส่งเสริมการเกษตร สู่ระบบราชการ ๔.๐ โดยการรวบรวมองค์ความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อใช้ในการเรียนรู้ พัฒนา และต่อยอด เชื่อมโยงกับข้อมูลและองค์ความรู้จากภายนอกเพื่อแก้ปัญหาและสร้างนวัตกรรม และนำองค์ความรู้ไปใช้ในการปรับปรุงให้เกิดกระบวนการที่เป็นเลิศและสร้างมูลค่าเพิ่มสู่ประชาชน เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดปฏิบัติหน้าที่บรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ในการพัฒนาให้เกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร ได้ดำเนินการตามแนวทางสำหรับตัวชี้วัดระดับความสำเร็จของการดำเนินการจัดการความรู้ของหน่วยงาน (KM) จึงได้กำหนดให้ดำเนินการจัดการความรู้ (KM) ภายในหน่วยงาน เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานการพัฒนาความรู้ของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ และได้จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานการจัดการความรู้ (KM) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณชนต่อไป

คณะทำงานจัดการความรู้
สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ เป้าหมายการจัดการความรู้

๑

๑.๑ ที่มาของการจัดการความรู้ ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงาน

๑.๒ ความต้องการพัฒนางานตามภารกิจ ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ นโยบาย หรือ
แนวทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ (KV)

๑.๓ แผนการจัดการความรู้ (KM action plan)

ส่วนที่ ๒ ผลการจัดการความรู้

๖

๒.๑ วิธีการจัดการความรู้ (KS)

๒.๒ รายละเอียดองค์ความรู้ ตามแบบฟอร์มจัดเก็บองค์ความรู้

๒.๓ ช่องทางการจัดเก็บองค์ความรู้ของหน่วยงาน (KA)

ส่วนที่ ๓ สรุปและข้อเสนอแนะ

๙

๓.๑ สรุปผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการความรู้ของหน่วยงาน

๓.๒ ข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก

๑๐

- คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน

- ภาพการดำเนินกิจกรรมการจัดการความรู้

- แบบฟอร์มแผนการจัดการความรู้

- แบบฟอร์มแบบจัดเก็บองค์ความรู้

ส่วนที่ ๑

เป้าหมายการจัดการความรู้

๑.๑ ที่มาของการจัดการความรู้ ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงาน

ประชากรในจังหวัดพิจิตรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพาะปลูกข้าวเป็นหลัก และมีการใช้สารเคมีทางการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีการสำรวจโรคแมลงในแปลงก่อนฉีดพ่นสารเคมีทางการเกษตร แต่อาศัยความเคยชินตามที่เคยปฏิบัติ ซึ่งส่งผลเสียในหลายด้าน เช่น ต้นทุนเพิ่มขึ้น เกิดสารพิษตกค้างในผลผลิตเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ผู้ผลิต และส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน สาเหตุหลักมาจากเกษตรกรขาดความรู้ในการจัดการโรคแมลงด้วยวิธีการผสมผสาน สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตรร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ จึงดำเนินการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นต้นแบบแก่เกษตรกร ในเรื่องการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน มีการสำรวจศัตรูพืชตามระบบของกรมส่งเสริมการเกษตรอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ โดยจัดเก็บข้อมูลชนิด ปริมาณศัตรูพืชและศัตรูธรรมชาติในแปลง อาการผิดปกติต่างๆที่เกิดบนต้นพืช รวมถึงสภาพแวดล้อม หากพบว่า จำนวนของแมลงศัตรูธรรมชาติไม่สามารถควบคุมศัตรูพืชได้ จะใช้วิธีป้องกันกำจัดต่างๆ เช่น การใช้สารสกัดจากธรรมชาติ การปล่อยน้ำซังแปลง การใช้เชื้อจุลินทรีย์ และการใช้สารเคมี

นอกจากปัญหาด้านการใช้สารเคมีทางการเกษตรแล้ว ยังพบปัญหาด้านต้นทุนการผลิตสูงที่เกิดจากการใช้ปุ๋ยเคมีทางการเกษตร ในปีการเพาะปลูกที่ผ่านมาปุ๋ยเคมีราคาเพิ่มสูงขึ้น จากปัญหาดังกล่าวทำให้เกษตรกรที่เข้ามาเรียนรู้ในโรงเรียนเกษตรกรของจังหวัดพิจิตร ได้เรียนรู้เรื่องการเก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน และใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยหาซื้อแม่ปุ๋ยมาผสมเอง ทำให้สามารถลดต้นทุนในการใส่ปุ๋ยลงได้มาก

ปัจจัยของกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรที่ช่วยให้การขับเคลื่อนงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนประสบความสำเร็จได้นั้น สืบเนื่องจากที่กระบวนการโรงเรียนเกษตรกรเกิดจากปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร โดยมีทีมวิทยากรพี่เลี้ยงที่มีศักยภาพ และเกษตรกรเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ทดสอบ พิสูจน์ทราบ จากแปลงเรียนรู้ ประมวลผลและตัดสินใจ เกษตรกรมีการปฏิบัติต่อเนื่องและขยายผลสู่ชุมชนรอบข้าง ซึ่งการขับเคลื่อนกระบวนการ คือ ต้องการพัฒนาเจ้าหน้าที่โดยใช้หลักสูตรวิทยากรกระบวนการอย่างต่อเนื่อง สร้างทีมวิทยากรกระบวนการของจังหวัด ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรให้แก่เกษตรกร (ตลอดกระบวนการผลิต) จนสามารถเป็นเกษตรกรต้นแบบ Farmer of Trainer และเกษตรกรนำแนวทางโรงเรียนเกษตรกรพัฒนากระบวนการผลิตของตนเองสู่การผลิตสินค้าเกษตรพรีเมียม ตอบโจทย์โมเดลเศรษฐกิจ BCG

กรมส่งเสริมการเกษตรได้นำกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรมาใช้ถ่ายทอดความรู้ในการแก้ไขปัญหาศัตรูพืชระบาดเป็นหลัก โดยเริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ และดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนปัจจุบัน ซึ่งได้มีการปรับปรุงและประยุกต์ใช้เทคนิคตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรมาใช้พัฒนากิจกรรมโครงการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรตลอดกระบวนการเพาะปลูก เริ่มตั้งแต่การจัดการดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืช การเตรียมพื้นที่ที่สะอาด เมล็ดพันธุ์มีคุณภาพ การควบคุมและป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน (IPM) ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสม โดยมีเกษตรกรเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปฏิบัติด้วยตนเองผ่านแปลงเรียนรู้ ทดสอบ พิสูจน์ทราบด้วยตัวของเกษตรกรเองจนเกิดความเชื่อมั่น แล้วนำไปปฏิบัติ และขยายผลไปสู่เกษตรกรรายอื่นด้วย

ปัญหาอุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงาน

การเพาะปลูกล่าช้า เนื่องจากพื้นที่ ที่ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร อยู่นอกเขตชลประทาน การทำการเกษตรต้องอาศัยน้ำฝน ดังนั้นเกษตรกรต้องรอให้ฝนตกก่อนจึงจะสามารถเริ่มทำนาได้ จึงเป็นสาเหตุให้เริ่มการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้ช้า เพราะต้องมีการเรียนรู้ร่วมกันในแปลงนาร่วมด้วย ไม่ว่าจะเป็น การสำรวจระบบนิเวศในแปลงนา การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ทดสอบพืชพันธุ์ทราบ จากแปลงเรียนรู้ ฯลฯ

๑.๒ ความต้องการพัฒนางานตามภารกิจ ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ นโยบาย หรือแนวทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ (KV)

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเกษตรให้แก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้บุคลากรแต่ละระดับมีความพร้อมในการปฏิบัติงาน และพร้อมในการพัฒนาองค์กรเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักการขับเคลื่อนภาคการเกษตรด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ซึ่งภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรสอดคล้องกับนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล ในหลายประเด็นในการพัฒนาองค์กรเกษตรกร โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้ที่มั่นคง ซึ่งการถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร ดำเนินการภายใต้ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน หรือ ศจช. นับเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานภาคการเกษตร ทั้งทางด้านการเสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการเกษตร และการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตร และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย

๑.๓ แผนการจัดการความรู้ (KM action plan)

การจัดการความรู้ หรือ KM (Knowledge Management) เป็นเครื่องมือที่นำมาช่วย ในการค้นหา บันทึก และจัดเก็บประสบการณ์ ตลอดจนผลงานที่ประสบความสำเร็จ ภาคภูมิใจ และมีคุณค่าต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ภารกิจ หน้าที่ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป็นองค์ความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในเจ้าหน้าที่หรือในตัวเกษตรกร นำมาจัดการให้สามารถเข้าถึงความรู้ และนำไปใช้ ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อกระจายองค์ความรู้สู่บุคคลเป้าหมายเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ให้เกิดปรากฏผลได้อย่างแท้จริง มีรูปแบบของความรู้ ๒ ประเภท คือ

๑.ความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวมถ่ายทอด ได้ โดยผ่านวิธีการต่าง ๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี คู่มือต่าง ๆ เอกสาร กฎระเบียบ วิธีการปฏิบัติงาน สื่อต่าง ๆ เช่น VCD DVD Internet เทป เป็นต้น และบางครั้งเรียกว่า ความรู้แบบรูปธรรม

๒.ความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด หรือลายลักษณ์อักษรได้โดยง่าย เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ ประสบการณ์ แนวความคิด และบางครั้งเรียกว่า ความรู้แบบนามธรรม

กรมส่งเสริมการเกษตรได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บุคลากรใช้เป็นกรอบในการ ทำงาน มุ่งเน้นพัฒนางานให้ตอบเป้าหมาย/ตัวชี้วัด และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามแผนปฏิบัติราชการกรม นโยบาย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเพิ่มประสิทธิภาพการ ทำงาน และการขับเคลื่อน BCG Model ให้เป็นส่วนหนึ่งของงานส่งเสริมการเกษตร สร้างการรับรู้แก่บุคลากรทุกระดับให้มีความเข้าใจและร่วมกันขับเคลื่อน รวมทั้งบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วน ตามแนวคิด “Keep

Going, Keep Growing” ก้าวต่อไป เติบโตอย่างต่อเนื่อง ปรับองค์กรเป็น Digital DOAE มุ่งขับเคลื่อน BCG สู่ความยั่งยืนของภาคเกษตร ประกอบด้วย ๙ แนวทางหลัก คือ

๑. ขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน
๒. มุ่งพัฒนากรมส่งเสริมการเกษตรสู่การเป็น Digital DOAE
๓. พัฒนาเข้าสู่การเกษตรสมัยใหม่และเกษตรมูลค่าสูงด้วย BCG Model
๔. ขยายผลการส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่
๕. สร้างผู้ประกอบการเกษตรสมัยใหม่
๖. ส่งเสริมและพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร
๗. สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายการทำงานในพื้นที่
๘. พัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเกษตรในเมือง
๙. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานส่งเสริมการเกษตร

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)					
ชื่อหน่วยงาน สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร.....					
ประเด็นสนับสนุนยุทธศาสตร์หรือแนวทางดำเนินงานของกรมหรือภารกิจหน่วยงานในเรื่องการสร้าง ความเข้มแข็งของเครือข่ายการทำงานในพื้นที่.....					
องค์ความรู้เรื่องแนวทางการถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร.....					
ลำดับที่	กิจกรรมจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ระบุค่าเป้าหมาย)	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการและเครื่องมือที่ใช้
กำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ Knowledge Vision (KV)					
๑.	การบ่งชี้ความรู้	ม.ค. ๖๖	บุคลากรมีส่วนร่วมค้นหาองค์ความรู้ร้อยละ ๖๐	บุคลากรของหน่วยงาน	- ประชุมคณะทำงาน - แบบฟอร์มแผนจัดการความรู้
๒.	การสร้างและแสวงหาความรู้	ก.พ.-มี.ค. ๖๖	องค์ความรู้จำนวน ๑ เรื่อง	คณะทำงาน	- การระดมความคิดเห็น
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ Knowledge Sharing (KS)					
๓.	กิจกรรมการจัดการความรู้	มี.ค.- ก.ย. ๖๖	บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ ๖๐	บุคลากรของหน่วยงาน	- เวทีประชุม/สัมมนาตามระบบส่งเสริมการเกษตร
๔.	การประมวลและกลั่นกรององค์ความรู้	มี.ค.- พ.ค. ๖๖	องค์ความรู้ปรับปรุงจำนวน ๑ เรื่อง	คณะทำงาน	- การระดมความคิดเห็น - จัดทำสื่อเผยแพร่

จัดเก็บรักษาองค์ความรู้ Knowledge Access (KA)					
๕.	การเข้าถึงองค์ความรู้	พ.ค.- มิ.ย. ๖๖	บุคลากรได้รับ องค์ความรู้ผ่าน ช่องทางต่างๆ เช่น เอกสาร website LINE Facebook ร้อยละ ๖๐	บุคลากร ของหน่วยงาน	- เอกสาร/คู่มือปฏิบัติ - ป้ายประชาสัมพันธ์ - สื่อออนไลน์ - เผยแพร่ทาง ช่องทางต่างๆ
ลำดับที่	กิจกรรมจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ระบุค่า เป้าหมาย)	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการและ เครื่องมือที่ใช้
๖.	การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้	ก.ค.-ส.ค. ๖๖	องค์ความรู้นำ ลงในระบบ ฐานข้อมูล จำนวน ๑ เรื่อง	บุคลากร ของหน่วยงาน	- เว็บไซต์ของ หน่วยงาน
๗.	การเรียนรู้	ก.ค.- ส.ค. ๖๖	บุคลากรนำ ความรู้ไป ประยุกต์ใช้ร้อย ละ ๖๐	บุคลากร ของหน่วยงาน	- การประเมินผล
ผู้จัดทำ :			ผู้ให้ความเห็นชอบ :		
 (.....(นางสาวรุ่งรัตน์ มวประสิทธิ์).....) นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ เลขานุการคณะทำงาน(KM)			 (.....(นายสมารถ เดชชุม).....) เกษตรจังหวัดพิจิตร เกษตรจังหวัด		

หมายเหตุ ๑. สามารถปรับปรุงระยะเวลาดำเนินงานได้ตามความเหมาะสม

๑. หากผู้อำนวยการกอง/สำนัก/เกษตรจังหวัดเป็นประธานคณะทำงานด้วย ขอให้ฝ่าย
เลขานุการของคณะทำงานลงนามเป็นผู้จัดทำแผนฯ แทน

คำอธิบายเพิ่มเติม

๑) การบ่งชี้ความรู้คือ การระบุประเด็นความรู้ รูปแบบ และผู้รู้ที่สอดคล้องกับนโยบาย
ขอบเขต และเป้าหมายขององค์กร

๒) การสร้างและแสวงหาความรู้คือ การรวบรวมความรู้ใหม่ รักษาความรู้เดิม และกรอง
ความรู้ ที่ไม่ใช่จากแหล่งรวบรวม

๓) การจัดความรู้ให้เป็นระบบ คือ การวิเคราะห์และคัดแยกความรู้เป็นกลุ่มประเด็นให้ง่าย
ต่อการเข้าถึงอย่างมีขั้นตอน

๔) การประเมินผลและกลั่นกรองความรู้คือ การปรับปรุงให้ความรู้มีรูปแบบมาตรฐาน ไม่
ซ้ำซ้อน มีความสมบูรณ์ มีความถูกต้อง และน่าเชื่อถือ

- ๕) การเข้าถึงความรู้คือ การสร้างแหล่งเผยแพร่ที่สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา
- ๖) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้คือ การนำความรู้เข้าสู่เวทีแลกเปลี่ยนที่มีฐานความรู้ หรือ ฐานข้อมูลรองรับให้ง่ายต่อการเข้าถึงและสืบค้น
- ๗) การเรียนรู้คือ การใช้ความรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน เป็นวงจรความรู้ที่มีการเรียนรู้และพัฒนา ให้เกิดประสบการณ์ใหม่เสมอ

ส่วนที่ ๒

ผลการจัดการความรู้

๒.๑ วิธีการจัดการความรู้ (KS)

๒.๑.๑ ทบทวนคณะทำงาน (ชุดเก่า) และแต่งตั้งคณะทำงานจัดการความรู้ (KM) ของสำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร (ชุดใหม่) เพื่อครอบคลุมตามบทบาทและภารกิจของงาน

๒.๑.๒ ประชุมคณะทำงานจัดการความรู้ (KM) ของสำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร เพื่อหามติในที่ประชุมและร่วมกันกำหนดเป้าหมายการจัดการความรู้ Knowledge Vision (KV) ในประเด็นสนับสนุนยุทธศาสตร์หรือแนวทางดำเนินงานของกรมหรือภารกิจหน่วยงานในเรื่อง พัฒนาเข้าสู่การเกษตรสมัยใหม่ และเกษตรมูลค่าสูงด้วย BCG Model องค์ความรู้เรื่อง “การถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร”

๒.๑.๓ นำเสนอแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) ต่อผู้บริหาร เพื่อให้ความเห็นชอบ เมื่อได้รับการอนุมัติแผนการจัดการความรู้ จึงเริ่มดำเนินการตามแผน

๒.๑.๔ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทางวิชาการ เช่น บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้เชี่ยวชาญภายในองค์กร และเกษตรกรต้นแบบ ราชัญชาวบ้าน เป็นต้น บันทึกในรูปแบบฟอร์มจัดเก็บองค์ความรู้ และเผยแพร่องค์ความรู้ต่อไป

๒.๑.๕ จัดเก็บความรู้ โดยจัดเก็บอยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ได้แก่ เว็บไซต์ของสำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร

๒.๑.๖ จัดกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านเวทีระบบส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ ประชุมสำนักงานประจำเดือน ประชุมเกษตรอำเภอ (Monthly Meeting : MM) เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับจังหวัด (Provincial Workshop : PW) และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (District Workshop : DW)

๒.๑.๗ สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนา โดยจัดงานโครงการเกษตรแฟร์ ให้บุคลากรได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ และร่วมกันพัฒนาทักษะ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

๒.๑.๘ ประเมินผลการดำเนินงานตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน และสรุปรายงานผลให้ผู้บังคับบัญชาเพื่อโปรดทราบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการองค์ความรู้ในปีถัดไป

๒.๒ รายละเอียดองค์ความรู้ ตามแบบฟอร์มจัดเก็บองค์ความรู้

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง การถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	
เจ้าของความรู้ นางสาวพัชรินทร์ บุญประกอบ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	
วันที่บันทึกความรู้ ๑๑./สิงหาคม./๒๕๖๖	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ ในการจัดการความรู้	ข้อแนะนำ / เอกสารอ้างอิง / คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
สิ่งที่ควรรู้ก่อนทำกิจกรรมอบรมการถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร มีดังนี้ ๑. โรงเรียนเกษตรกร เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของเกษตรกรในการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรในชุมชน โดยมีเกษตรกรเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และเป็นผู้กำหนดหัวข้อที่จะเรียนรู้หรือหลักสูตรด้วยตนเอง โดยหัวข้อที่จะเรียนรู้เกิดจากปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นพี่เลี้ยง ให้คำแนะนำและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน โดยมีรูปแบบ ลักษณะ และเป้าหมายดังนี้ - รูปแบบการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ซึ่งเป็นวิธีการเปลี่ยนการยอมรับวิธีการและเทคโนโลยีด้วยตนเอง ซึ่งมีความแตกต่างจากการถ่ายทอดความรู้แบบทั่วไป - ลักษณะการถ่ายทอดความรู้ หลีกเลียงลักษณะการบรรยายในห้องเรียน แต่เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติในแปลงปลูกจริงตลอดฤดูกาลเพาะปลูก - เป้าหมาย เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ ผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพมาตรฐาน เน้นการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อให้เป็นเครือข่ายกัน กระบวนการผลิตมีความปลอดภัยต่อตัวผู้ผลิต ผู้บริโภค และไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม	ข้อแนะนำ ๑. พืชที่เกษตรกรปลูกควรเป็นพืชชนิดเดียวกัน ๒. กิจกรรมที่ปฏิบัติในแต่ละครั้งที่พบกัน ดังนี้ ๒.๑ วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของเกษตรกร และเลือกหัวข้อ หรือประเด็นที่ต้องการเรียนรู้ ๒.๒ ให้เกษตรกรทำแบบทดสอบความรู้ก่อนเรียน เพื่อให้ทราบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ทราบเรื่องอะไร ทางวิทยากรพี่เลี้ยงจะเก็บประเด็นมา เพื่อหาข้อมูลมาเติมเต็มความรู้ให้แก่เกษตรกร ๒.๓ แบ่งกลุ่มเกษตรกร กลุ่มละ ๔-๕ คน เพื่อทำกิจกรรมในการเรียนรู้ร่วมกัน ๒.๔ ให้เกษตรกรร่วมกิจกรรมสนทนากัน เพื่อเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ และให้เกิดความสนิทสนมกันในกลุ่มมากขึ้น ๒.๕ หัวข้อพิเศษ (Special Topic) เป็นองค์ความรู้ที่นำมาเพิ่มเติม หัวข้อหรือประเด็นให้เป็นไปตามความต้องการของเกษตรกร เช่น การตรวจวิเคราะห์ค่าความเป็นกรดต่างของน้ำสำหรับผสมสารเคมีกำจัดศัตรูพืช การตรวจวัดเปอร์เซ็นต์ความงอกของเมล็ดพันธุ์ข้าว การตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน การทดลองปลูกข้าวที่นำเมล็ดพันธุ์แช่ด้วยสารชนิดต่างๆก่อนนำไปปลูกและมีการเช็คระยะการเจริญเติบโตในแต่ละระยะ การผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การผลิตจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง วิธีการจำแนกแมลงศัตรูพืช และแมลงศัตรูธรรมชาติ ลักษณะอาการของโรคข้าวที่เกิดจากสาเหตุต่างๆ ๒.๖ การลงสำรวจแปลงปลูกพืช เพื่อตรวจสภาพต่าง ๆ ในแปลงปลูก เก็บตัวอย่างพืช แมลง สิ่งมีชีวิต อื่น ๆ บันทึกสิ่งที่พบต่าง ๆ ๒.๗ วิเคราะห์ระบบนิเวศในแปลงปลูก (Eco-System Analysis) แต่ละกลุ่มจะใช้ข้อมูลที่ได้จากการลงสำรวจแปลง

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ (ต่อ)	
องค์ความรู้ เรื่อง การถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	
เจ้าของความรู้ นางสาวปริญญะ เรืองเพชร ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	
วันที่บันทึกความรู้ ๑๑/สิงหาคม./๒๕๖๖	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ ในการจัดการความรู้	ข้อแนะนำ / เอกสารอ้างอิง / คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
๒. องค์ประกอบพื้นฐานของโรงเรียนเกษตรกร ๒.๑ ประกอบไปด้วยกลุ่มเกษตรกร จำนวน ๑๐-๑๕ คน ๒.๒ เลือกชนิดพืช ตามประเด็นปัญหา และความต้องการที่จะเรียนรู้ของเกษตรกร ๒.๓ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนรู้ เช่นอุปกรณ์ในการศึกษาทดลองด้านการเกษตร อุปกรณ์เครื่องเขียน และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ๒.๔ วิทยากรพี่เลี้ยง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเป็นผู้ที่ช่วยกระตุ้นให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกตลอดกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร ๒.๕ สถานที่พบปะ หรือประชุม เป็นจุดที่ใช้ในการพบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เช่น ศาลาประชาคมหมู่บ้าน แปลงเรียนรู้ ฯลฯ ๒.๖ แปลงเรียนรู้ร่วมกันของเกษตรกร โดยมีการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามวิธีของเกษตรกร และวิธีการใช้เทคโนโลยีชนิดอื่น เพื่อให้เกษตรกรเห็นข้อดี-ข้อเสียถึงวิธีการปฏิบัติในแปลงปลูกแต่ละวิธี	ข้อแนะนำ ในข้อที่ ๒.๖ ร่วมกันแสดงออกมาเป็นภาพ โดยให้สมาชิกแต่ละกลุ่มมีการวาดภาพ ระบายสี แล้วนำเสนอให้เพื่อนแต่ละกลุ่มได้ฟังว่าแต่ละกลุ่มได้พบเจออะไรจากการสำรวจระบบนิเวศบ้าง ซึ่งภาพจะประกอบ ด้วยศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ โรคพืช สภาพแปลงปลูกที่พบ และการปฏิบัติอื่น ๆ ในช่วงนั้น ๒.๘ การเสนอผลการตัดสินใจ (Decision making) ส่งผู้แทนนำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ เพื่อการอภิปรายและเป็นการฝึกหัดเสนอผลต่อคนหมู่มาก ในระหว่างการนำเสนอจะมีการซักถาม และตอบข้อซักถาม เพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน ช่วงนี้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการสะดวกในการอภิปรายและบันทึกข้อสรุปผลการตัดสินใจของเกษตรกร ๒.๙ ทบทวนสรุปบทเรียน ที่ได้จากการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง รวมถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ ความก้าวหน้าของช่วงระยะเวลาการเจริญเติบโตของพืช ระบบนิเวศ ผลการจัดทำแปลงทดลองเรียนรู้ต่าง ๆ ศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติที่พบ การประชุมแต่ละครั้งต้องมีการสรุป ทบทวน ผลการปฏิบัติของเกษตรกร วิเคราะห์ระบบนิเวศ การตัดสินใจ อย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต ๖. วางแผน เป็นการสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พร้อมทั้งวางแผนการอบรมในครั้งต่อไป และเมื่อสิ้นสุดฤดูกาลจะมีการวัดเปรียบเทียบผล ผลิต ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิต วิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น เอกสารอ้างอิง วารสารกรมส่งเสริมการเกษตร ฉบับที่ ๓๐๘ เดือน มกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖. ISSN : ๑๖๘๕-๘๐๕๐
ผู้บันทึกองค์ความรู้ ชื่อ.....นางสาวรุ่งรัตน์ มาประสิทธิ์.....ตำแหน่ง.....นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	
หน่วยงาน.....สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร.....โทรศัพท์.....	

๒.๓ ช่องทางการจัดเก็บองค์ความรู้ของหน่วยงาน (KA)

สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร มีการจัดเก็บองค์ความรู้ของหน่วยงานความรู้ (Knowledge Management) โดยจัดเก็บอยู่ในรูปแบบเว็บไซต์ของสำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร

ส่วนที่ ๓

สรุปและข้อเสนอแนะ

๓.๑ สรุปผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการความรู้ของหน่วยงาน(ผลที่ได้จากการถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร) ระบุประโยชน์ที่เกิดขึ้นในเชิงรูปธรรมให้ชัดเจน

๓.๑.๑ เกิดเครือข่ายระหว่างเจ้าหน้าที่จังหวัด อำเภอก ให้มีการเรียนรู้ร่วมกันและมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๓.๑.๒ เกษตรกรรู้จักการสำรวจระบบนิเวศในแปลงนา และสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับแปลงนาในอนาคตได้

๓.๑.๓ ลดปัญหาสารเคมีตกค้างในผลผลิตเกษตร

๓.๑.๔ ลดการทำลายระบบนิเวศในแปลงนา ไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๓.๑.๕ เกษตรกรได้นำวิธีการวางแผนการผลิตพืชไปปรับใช้

๓.๑.๖ เกษตรกรเกิดการยอมรับในการนำวิธีการ/เทคโนโลยี ที่ได้จากกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรไปใช้ในการทำการเกษตรของตนเองต่อไป

๓.๑.๗ มีการขยายผลให้กับเกษตรกรทั่วไป

๓.๒ ข้อเสนอแนะ

๓.๒.๑ ควรมีการจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ ๕ ครั้งขึ้นไป หรือตามช่วงอายุพืช และเรียนรู้ร่วมกันตั้งแต่ก่อนการเพาะปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งช่วงการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวจะอยู่ในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม แต่ระยะเวลาที่จัดกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรมีขอบเขตช่วงเวลาภายในระยะเวลาที่กำหนด

๓.๒.๒ วิทยากรพี่เลี้ยงควรมีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์

ภาคผนวก

• คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ



คำสั่งสำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร
ที่ ๖ / ๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) ของสำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ตามคำสั่งสำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร ที่ ๐๖/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ได้แต่งตั้ง
คณะกรรมการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) เพื่อทำหน้าที่จัดหาความรู้ ส่งเคราะห์นำความรู้สู่
การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม นั้น

เนื่องจากบุคลากรของหน่วยงานได้มีการเปลี่ยนแปลง โยกย้ายตามการปรับปรุงโครงสร้างของส่วน
ราชการและการแบ่งงานภายในกรมส่งเสริมการเกษตร ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าว มีการขับเคลื่อนเป็นไป
อย่างต่อเนื่องและบรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ จึงขอยกเลิกคำสั่งสำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร ที่
๐๖/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ และแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ ดังนี้

คณะกรรมการที่ ๑ คณะทำงานอำนวยการ ประกอบด้วย

๑. เกษตรจังหวัดพิจิตร	ประธานคณะกรรมการ
๒. หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต	คณะกรรมการ
๓. หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร	คณะกรรมการ
๔. หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช	คณะกรรมการ
๕. หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป	คณะกรรมการ
๖. เกษตรอำเภอทุกอำเภอ	คณะกรรมการ
๗. หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ	คณะกรรมการและเลขานุการ

บทบาทหน้าที่ บริหาร อำนวยการ ติดตาม กำกับดูแล และสนับสนุนให้มีการจัดการความรู้ในงาน
ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ ๒ คณะทำงานการจัดการความรู้ ประกอบด้วย

๑. หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ	ประธานคณะกรรมการ	
๒. น.ส.สุวิทย์ เจริญรัตน์	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป	คณะกรรมการ
๓. น.ส.พิจิตรา พรหมบุญ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะกรรมการ
๔. น.ส.วิภา อินเรือง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะกรรมการ
๕. นายเผ่าพงษ์ กิ่งกาหลง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะกรรมการ
๖. นายศราวุธ จันทร์ธมณี	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะกรรมการ
๗. น.ส.ศุภพิชญ์ บุญทั้ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะกรรมการ
๘. น.ส.น้ำทิพย์ วงเงิน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะกรรมการ
๙. น.ส.กัลยารัตน์ เพ็งเพชร	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะกรรมการ

๑๐. น.ส.สุปราณี...

- ๒ -

๑๐. น.ส.สุปราณี อินทรศักดิ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะทำงาน
๑๑. นายภูวิศ บัวเปรม	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	คณะทำงาน
๑๒. น.ส.ณัฏฐกัญญ์ เมืองสังข์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	คณะทำงาน
๑๓. นายสุพจน์ ยาหา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	คณะทำงาน
๑๔. น.ส.รัตนประภา วีระศักดิ์ตระกูล	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	คณะทำงาน
๑๕. นายณัฐวุฒิ บุญสาร	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	คณะทำงาน
๑๖. น.ส.พัชราพรรณ คำเมืองสา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	คณะทำงาน
๑๗. น.ส.อมรรัตน์ โพธิ์สุข	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	คณะทำงาน
๑๘. น.ส.ณัฐพร สี่มา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	คณะทำงาน
๑๙. น.ส.กมลนัช บันสุพฤกษ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	คณะทำงาน
๒๐. นายอริศศักดิ์ ทองเลิศ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๑. น.ส.รุ่งรัตน์ มาประสิทธิ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะทำงาน และเลขานุการ

บทบาทหน้าที่

๑. ดำเนินการจัดการความรู้ของสำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร ตลอดจนสร้างความรู้ ความเข้าใจ สนับสนุนและผลักดันให้เกิดการปฏิบัติในระดับหน่วยงาน
๒. ศึกษาวิเคราะห์และกำหนดเป้าหมาย/ประเด็นหลักในการจัดการความรู้
๓. จัดทำแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) ระดับหน่วยงาน
๔. ให้คำปรึกษาแนะนำในการใช้เครื่องมือการจัดการความรู้เพื่อทำงานส่งเสริมการเกษตรแก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ พร้อมทั้งกำกับดูแลให้อำเภอขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายกรมส่งเสริมการเกษตร
๕. ประสานงานเชื่อมโยงเพื่อให้เกิดการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนการจัดการความรู้โดยใช้เวทีส่งเสริมการเกษตร ทั้งนี้ให้มีการบันทึก/รายงานสรุปผลเพื่อเป็นหลักฐานการปฏิบัติงาน
๖. ติดตามควบคุมการปฏิบัติในการใช้การจัดการความรู้ เพื่อทำงานส่งเสริมการเกษตรตามเป้าหมายและความรู้ที่หน่วยงานต้องการให้เกิดขึ้น
๗. รายงานความก้าวหน้าการจัดการความรู้ตามรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ตลอดจนจัดทำรายงานสรุปผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในกรงานส่งเสริมการเกษตร เมื่อเสร็จสิ้นปีงบประมาณ ส่งให้สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขต และกรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

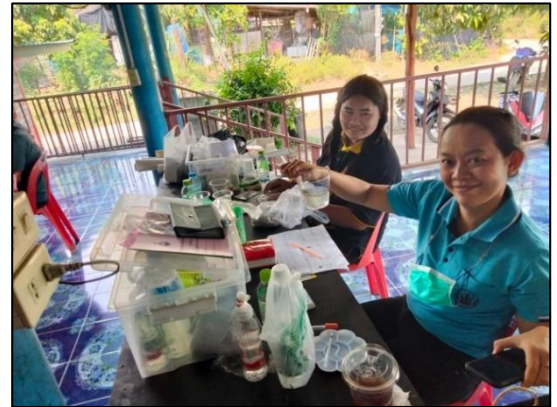
สั่ง ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายสามารถ เดชบุญ)
เกษตรจังหวัดพิจิตร

- ภาพการดำเนินกิจกรรมการจัดการความรู้







● แบบฟอร์มแผนการจัดการความรู้

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)					
ชื่อหน่วยงาน สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร.....					
ประเด็นสนับสนุนยุทธศาสตร์หรือแนวทางดำเนินงานของกรมหรือภารกิจหน่วยงานในเรื่องการสร้างความรู้เข้มแข็งของเครือข่ายการทำงานในพื้นที่.....					
องค์ความรู้เรื่องแนวทางการถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร.....					
ลำดับที่	กิจกรรมจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ระบุค่าเป้าหมาย)	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการและเครื่องมือที่ใช้
กำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ Knowledge Vision (KV)					
๑.	การบ่งชี้ความรู้	ม.ค. ๖๖	บุคลากรมีส่วนร่วมค้นหาองค์ความรู้ร้อยละ ๖๐	บุคลากรของหน่วยงาน	- ประชุมคณะทำงาน - แบบฟอร์มแผนจัดการความรู้
๒.	การสร้างและแสวงหาความรู้	ก.พ.-มี.ค. ๖๖	องค์ความรู้จำนวน ๑ เรื่อง	คณะทำงาน	- การระดมความคิดเห็น
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ Knowledge Sharing (KS)					
๓.	กิจกรรมการจัดการความรู้	มี.ค.- ก.ย. ๖๖	บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ ๖๐	บุคลากรของหน่วยงาน	- เวทีประชุม/สัมมนาตามระบบส่งเสริมการเกษตร
๔.	การประมวลและกลั่นกรององค์ความรู้	มี.ค.- พ.ค. ๖๖	องค์ความรู้ปรับปรุงจำนวน ๑ เรื่อง	คณะทำงาน	- การระดมความคิดเห็น - จัดทำสื่อเผยแพร่
จัดเก็บรักษาองค์ความรู้ Knowledge Access (KA)					
๕.	การเข้าถึงองค์ความรู้	พ.ค.- มิ.ย. ๖๖	บุคลากรได้รับองค์ความรู้ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น เอกสาร website LINE Facebook ร้อยละ ๖๐	บุคลากรของหน่วยงาน	- เอกสาร/คู่มือปฏิบัติ - ป้ายประชาสัมพันธ์ - สื่อออนไลน์ - เผยแพร่ทางช่องทางต่างๆ
๖.	การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้	ก.ค.-ส.ค. ๖๖	องค์ความรู้นำลงในระบบฐานข้อมูลจำนวน ๑ เรื่อง	บุคลากรของหน่วยงาน	- เว็บไซต์ของหน่วยงาน

ลำดับที่	กิจกรรมจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ระบุค่าเป้าหมาย)	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการและเครื่องมือที่ใช้
๗.	การเรียนรู้	ก.ค.- ส.ค. ๖๖	บุคลากรนำ ความรู้ไป ประยุกต์ใช้ร้อยละ ๖๐	บุคลากร ของหน่วยงาน	- การประเมินผล
ผู้จัดทำ :  (นางสาวรุ่งรัตน์ มวประสิทธิ์.....) นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ เลขานุการคณะทำงาน(KM)			ผู้ให้ความเห็นชอบ :  (นายสามารถ เดชบุญ.....) เกษตรจังหวัดพิจิตร เกษตรจังหวัด		

● แบบฟอร์มแบบจัดเก็บองค์ความรู้

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง การถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	
เจ้าของความรู้ นางสาวพัชรินทร์ บุญประกอบ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	
วันที่บันทึกความรู้ ๑๑/สิงหาคม/๒๕๖๖	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติในการจัดการความรู้	ข้อเสนอแนะ / เอกสารอ้างอิง / คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
สิ่งที่ควรรู้ก่อนทำกิจกรรมอบรมการถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร มีดังนี้ ๑. โรงเรียนเกษตรกร เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของเกษตรกรในการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรในชุมชน โดยมีเกษตรกรเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และเป็นผู้กำหนดหัวข้อที่จะเรียนรู้หรือหลักสูตรด้วยตนเอง โดยหัวข้อที่จะเรียนรู้เกิดจากปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นพี่เลี้ยง ให้คำแนะนำและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน โดยมีรูปแบบ ลักษณะ และเป้าหมายดังนี้ - รูปแบบการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ซึ่งเป็นวิธีการเปลี่ยนการยอมรับวิธีการและเทคโนโลยีด้วยตนเอง ซึ่งมีความแตกต่างจากการถ่ายทอดความรู้แบบทั่วไป	ข้อเสนอแนะ ๑. พืชที่เกษตรกรปลูกควรเป็นพืชชนิดเดียวกัน ๒. กิจกรรมที่ปฏิบัติในแต่ละครั้งที่พบกัน ดังนี้ ๒.๑ วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของเกษตรกร และเลือกหัวข้อ หรือประเด็นที่ต้องการเรียนรู้ ๒.๒ ให้เกษตรกรทำแบบทดสอบความรู้ก่อนเรียน เพื่อให้ทราบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ทราบเรื่องอะไร ทางวิทยากรพี่เลี้ยงจะเก็บประเด็นมา เพื่อหาข้อมูลมาเติมเต็มความรู้ให้แก่เกษตรกร ๒.๓ แบ่งกลุ่มเกษตรกร กลุ่มละ ๔-๕ คน เพื่อทำกิจกรรมในการเรียนรู้ร่วมกัน ๒.๔ ให้เกษตรกรร่วมกิจกรรมสนทนากลุ่ม เพื่อเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ และให้เกิดความสนิทสนมกันในกลุ่มมากขึ้น ๒.๕ หัวข้อพิเศษ (Special Topic) เป็นองค์ความรู้ที่นำมาเพิ่มเติม หัวข้อหรือประเด็นให้เป็นไปตามความต้องการของเกษตรกร เช่น การตรวจวิเคราะห์ค่าความเป็นกรดของน้ำสำหรับผสมสารเคมีกำจัดศัตรูพืช การตรวจวัดเปอร์เซ็นต์ความงอกของเมล็ดพันธุ์ข้าว การตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน การทดลองปลูกข้าวที่นำเมล็ดพันธุ์แช่ด้วย

- ลักษณะการถ่ายทอดความรู้ หลักเลียง ลักษณะการบรรยายในห้องเรียน แต่เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติในแปลงปลูกจริงตลอดฤดูกาลเพาะปลูก - เป้าหมาย เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้ ผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพมาตรฐาน เน้นการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อให้เป็นเครือข่ายกัน กระบวนการผลิตมีความปลอดภัยต่อตัวผู้ผลิต ผู้บริโภค และไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม	สารชนิดต่างๆก่อนนำไปปลูกและมีการใช้ระยะเวลาการเจริญเติบโตในแต่ละระยะ การผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การผลิตจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง วิธีการจำแนกแมลงศัตรูพืช และแมลงศัตรูธรรมชาติ ลักษณะอาการของโรคข้าวที่เกิดจากสาเหตุต่างๆ ๒.๖ การลงสำรวจแปลงปลูกพืช เพื่อตรวจสอบสภาพต่าง ๆ ในแปลงปลูก เก็บตัวอย่างพืช แมลง สิ่งมีชีวิต อื่น ๆ บันทึกสิ่งที่พบต่าง ๆ ๒.๗ วิเคราะห์ระบบนิเวศในแปลงปลูก (Eco-System Analysis) แต่ละกลุ่มจะใช้ข้อมูลที่ได้จากการลงสำรวจแปลง
---	--

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ (ต่อ)	
องค์ความรู้ เรื่อง การถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	
เจ้าของความรู้ นางสาวปริญญะ เรืองเพชร ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	
วันที่บันทึกความรู้ ๑๑/สิงหาคม./๒๕๖๖	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติในการจัดการความรู้	ข้อแนะนำ / เอกสารอ้างอิง / คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
๒. องค์ประกอบพื้นฐานของโรงเรียนเกษตรกร ๒.๑ ประกอบไปด้วยกลุ่มเกษตรกร จำนวน ๑๐-๑๕ คน ๒.๒ เลือกชนิดพืช ตามประเด็นปัญหา และความต้องการที่จะเรียนรู้ของเกษตรกร ๒.๓ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนรู้ เช่นอุปกรณ์ในการศึกษาทดลองด้านการเกษตร อุปกรณ์เครื่องเขียน และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ๒.๔ วิทยากรพี่เลี้ยง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเป็นผู้ที่ช่วยกระตุ้นให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกตลอดกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร ๒.๕ สถานที่พบปะ หรือประชุม เป็นจุดที่ใช้ในการพบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เช่น ศาลาประชาคมหมู่บ้าน แปลงเรียนรู้ ฯลฯ ๒.๖ แปลงเรียนรู้ร่วมกันของเกษตรกร โดยมีการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามวิธีของเกษตรกร และวิธีการใช้	ข้อแนะนำ ในข้อที่ ๒.๖ ร่วมกันแสดงออกมาเป็นภาพ โดยให้สมาชิกแต่ละกลุ่มมีการวาดภาพ ระบายสี แล้วนำเสนอให้เพื่อนแต่ละกลุ่มได้ฟังว่าแต่ละกลุ่มได้พบเจออะไรจากการสำรวจระบบนิเวศบ้าง ซึ่งภาพจะประกอบ ด้วยศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ โรคพืช สภาพแปลงปลูกที่พบ และการปฏิบัติอื่น ๆ ในช่วงนั้น ๒.๘ การเสนอผลการตัดสินใจ (Decision making) ส่งผู้แทนนำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ เพื่อการอภิปรายและเป็นการฝึกหัดเสนอผลต่อคนหมู่มาก ในระหว่างการนำเสนอจะมีการซักถาม และตอบข้อซักถาม เพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน ช่วงนี้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการอภิปรายและบันทึกข้อสรุปผลการตัดสินใจของเกษตรกร ๒.๙ ทบทวนสรุปบทเรียน ที่ได้จากการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง รวมถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ ความก้าวหน้าของช่วงระยะเวลาการเจริญเติบโตของพืช ระบบนิเวศ ผลการจัดทำแปลงทดลองเรียนรู้ต่าง ๆ ศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติที่พบ การประชุมแต่ละครั้งต้องมีการสรุป ทบทวน ผลการปฏิบัติของเกษตรกร วิเคราะห์ระบบนิเวศ การตัดสินใจ อย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต ๖. วางแผน เป็นการสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พร้อมทั้งวางแผนการอบรมในครั้งต่อไป และเมื่อสิ้นสุดฤดูกาลจะมีการวัดเปรียบเทียบผล ผลผลิต ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิต

เทคโนโลยีชนิดอื่น เพื่อให้เกษตรกรเห็น ข้อดี-ข้อเสียถึงวิธีการปฏิบัติในแปลงปลูก แต่ละวิธี	วิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น เอกสารอ้างอิง วารสารกรมส่งเสริมการเกษตร ฉบับที่ ๓๐๘ เดือน มกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖. ISSN : ๑๖๘๕-๘๐๕๐
ผู้บันทึกองค์ความรู้ ชื่อ.....นางสาวรุ่งรัตน์ มาประสิทธิ์.....ตำแหน่ง.....นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ.	
หน่วยงาน.....สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร.....โทรศัพท์.....	